

Uzsākti Garā Hermaņa atjaunošanas darbi

Par Garo Hermani sauktais Cēsu pils dienvidu tornis ir viens no ievērojamākajiem viduslaiku militārās arhitektūras paraugiem Baltijā. Cēsu pilsētas valdes centienus veikt torņa restaurāciju pārtrauca Otrais pasaules karš. Pēc 80 gadiem Garā Hermaņa atjaunošana ir atsākusies, un torni paredzēts atvērt apskatei 2020. gadā. Par Garo Hermani sauktais Cēsu pils dienvidu tornis ir viens no ievērojamākajiem viduslaiku militārās arhitektūras paraugiem Baltijā. Cēsu pilsētas valdes centienus veikt torņa restaurāciju pārtrauca Otrais pasaules karš. Pēc 80 gadiem Garā Hermaņa atjaunošana ir atsākusies, un torni paredzēts atvērt apskatei 2020.gadā.

Jau pagājušajā vasarā torni ieskāva sastatnes un restauratori rūpīgi veica tā ārsienu konservāciju. Gada nogalē uzsākti darbi torņa iekšējās: šobrīd tiek atjaunoti zudušie vītņu kāpņu pakāpieni un starpstāvu pārsegumi, kā arī noris gadsimtu gaitā sairušā

sienu mūrējuma nostiprināšana. Lai neizmainītu Cēsu pilsdrupu siluetu, pirms četriem gadsimtiem zudušo torņa konusveida jumtu nav paredzēts atjaunot. Tā vietā jau izveidots horizontāls, torņa būvapjomā iedziļināts pārsegums, ko var redzēt tikai no putna lidojuma.

Garais Hermanis 15.gadsimtā tika celts kā moderns, ugunsieročiem piemērots aizsardzības tornis. Tā biežajās mūra sienās bija ierīkotas apmēram 60 šaujamlūkas, kā arī īpaši dūmu novadīšanas kanāli. Taču staltais aizsargtornis livoniešiem galvenokārt bija zināms kā Livonijas ordeņa nelabvēļu ieslodzījuma vieta. Nodevējs un spiegs Hanss Ginters, sazvērestībā pret ordeni apsūdzētais muižnieks Dītrihs Butlars un ievērojamais vācu dzejnieks Burkards Valdiss ir tikai daži no tiem, kas savulaik pabijuši Garā Hermaņa pagrabā ierīkotajā cietumā. Par torni kā ieslodzījuma vietu un vienlaikus izcilu aizsargbūvi vēstīs tajā iekārtotā multimedijālā ekspozīcijā, ko paredzēts atklāt 2020.gada maijā.

Garā Hermaņa un citu Cēsu pils daļu saglabāšanas darbi tiek īstenoti Eiropas Savienības fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" sadarbības projekta "Kultūra, vēsture, arhitektūra Gaujas un laika lokos" (Nr.5.5.1.0/17/I/004) ietvaros. Cēsu novada pašvaldība projektu īsteno sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldību, kas ir projekta vadošais partneris. Darbi noris pēc arhitekta Artūra Lapiņa projekta un tos veic pilnsabiedrība "RERE BŪVE 1". Būvuzraudzību nodrošina SIA "Flager". Cēsu viduslaiku pilī īstenojamo būvdarbu izmaksas ir 1 374 583,07 eiro. Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansējums 892 050,50 eiro apmērā.

Projekta gaitā līdz šim jau pabeigta gājēju tilta un Seno rotu kalves ēkas atjaunošana, pils apmeklētāju centrs ieguvis jaunas ārdurvis, bet ap priekšpils rietumu torni izbūvētas koka sastatnes turpmāko konservācijas darbu veikšanai. Šī gada pavasarī noslēgsies Cēsu pils amatnieku darbnīcu būvdarbi un jau nākamajā tūrisma sezonā tās būs pieejamas ikvienam pils viesim.

Foto: Alens Opoļskis, 2018